

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXII Wydział

Sąd Unijnych Znaków Towarowych i Wzorów Wspólnotowych

w składzie następującym:

Przewodniczący   SSO Beata Piwowarska

Protokolant   Patrycja Chantaj

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 marca 2019 r. w Warszawie

sprawy z powództwa **P. S.A. z siedzibą w Warszawie i M. SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ** spółki komandytowej z siedzibą w Siedlcach

przeciwko **M. S.A. z siedzibą w Warszawie**

o ustalenie

1. oddala powództwo;
2. opłatę ostateczną ustala na kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych i uznaje za pobraną od powodów do kwoty 1.000 (tysiąc) złotych;
3. nakazuje pobranie od P. S.A. z siedzibą w Warszawie i M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Siedlcach (solidarnie) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Warszawie kwoty 4.000 (cztery tysiące) złotych tytułem brakującej części opłaty ostatecznej;
4. zasądza od P. S.A. z siedzibą w Warszawie i M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Siedlcach (solidarnie) na rzecz M. S.A. z siedzibą w Warszawie kwotę 3.377 (trzy tysiące trzysta siedemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE WYROKU

7 stycznia 2019 r. P. S.A. z siedzibą w Warszawie (powódka ad 1) i M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Siedlcach (dalej także jako spółka Mostostal Siedlce lub powódka ad 2) wniosły o ustalenie stosunku prawnego polegającego na braku naruszenia prawa do zarejestrowanego unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** EUTM 009329848 poprzez posiadanie przez nie prawa do nazw domen: (...).pl; (...).com.pl; (...).com oraz poprzez używanie przez powódki domen: (...).pl; (...).com.pl; (...).com w obrocie gospodarczym. Zażądały także zwrotu kosztów postępowania. Jako podstawę prawną roszczenia wskazały przepis art. 189 k.p.c.

W piśmie procesowym datowanym na 11 marca 2019 r. P. S.A. i spółka M. sprecyzowały powództwo wnosząc o: ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w postaci ich zobowiązania o charakterze deliktowym wobec M. S.A. z tytułu naruszenia prawa ochronnego do zarejestrowanego, słownego unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** EUTM 009329848 poprzez korzystanie przez nie z przysługujących powódkom praw do firmy zawierającej słowne oznaczenie „Mostostal” poprzez:

1. faktyczne władanie (rejestrację i utrzymywanie na ich rzecz) nazwami domen internetowych (domenami internetowymi): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com”

oraz

2. używanie nazw domen internetowych (domen internetowych): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com” poprzez odsyłanie do i oznaczanie nimi stron internetowych P. S.A. oraz M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

tj. o ustalenie, że powódki nie naruszają prawa ochronnego do zarejestrowanego, słownego unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** EUTM 009329848 poprzez posiadanie (rezerwację i utrzymywanie) oraz używanie do oznaczania swoich przedsiębiorstw nazw domen internetowych (domen internetowych): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com” w formie odsyłania do i oznaczania nimi stron internetowych wskazanych wyżej obu spółek. (k.3-819, 1290-1293)

M. S.A. z siedzibą w Warszawie wniosła o odrzucenie pozwu, ewentualnie oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. (k.827-1192)

Sąd ustalił:

P. S.A. z siedzibą w Warszawie, utworzona w 2004 r. z połączenia M. S.A. z siedzibą w Siedlcach i P. S.A. z siedzibą w Warszawie, prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie: robót ogólnobudowlanych, budowy obiektów, projektowania budowlanego, wykonywania instalacji, robót wykończeniowych i innych specjalistycznych robót budowlanych. (dowód: odpisy z KRS k.73-87, 610-670)

Utworzona w 2015 r. M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Siedlcach prowadzi działalność gospodarczą w branży budowlanej. Zgodnie z wpisem w

rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, obejmuje ona m.in.: produkcję konstrukcji metalowych i ich części, zbiorników, cystern i pojemników metalowych, obróbkę metali i nakładanie powłok na metale, produkcję gotowych wyrobów metalowych i wykonywanie instalacji budowlanych. Powódki są powiązane ze sobą gospodarczo. (dowód: odpisy z KRS k.59-72)

P. S.A. jest abonentem nazw domen internetowych (...).pl i (...).com.pl i (...).com utworzonych 23 i 24 lipca 2013 r. (dowód: wydruki z bazy (...) k.89-96, print-screeny k.102-107, faktura k.108-110) Nazwy te nie są używane od przez P. S.A. ani przez spółkę M. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. (brak dowodu przeciwnego)

M. S.A., utworzona w 2009 r. (dowód: odpis z KRS k.236-243), jest uprawniona do słownego unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** zarejestrowanego w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) w Alicante pod nr 009329848, chronionego z pierwszeństwem od 24 sierpnia 2010 r. dla towarów i usług w klasach klasyfikacji nicejskiej:

6. budowlane materiały metalowe; przenośne metalowe konstrukcje budowlane, konstrukcje metalowe i szkielety ramowe konstrukcji metalowych dla budownictwa; kratownice metalowe; metalowe elementy konstrukcyjne, panele konstrukcyjne metalowe; budynki przenośne metalowe; metalowe materiały zbrojeniowe do betonu i dla budownictwa; przewody nieelektryczne, liny i druty z metali nie-szlachetnych; gwoździe, śruby, okucia, drobne wyroby żelazne, wyroby ślusarskie, rury i rurki metalowe, metalowe elementy instalacji budowlanych; metalowe materiały do krycia dachów; liny metalowe; metalowe okucia stosowane w budownictwie; ogrodzenia metalowe; zbiorniki metalowe, pojemniki metalowe dla magazynowania i transportu, metalowe ramy do okien, metalowe drzwi i bramy; szafy pancerne, sejfy, żaluzje metalowe, zbiorniki metalowe, pojemniki metalowe dla magazynowania i transportu, rudy metali;

11. urządzenia do oświetlania, ogrzewania, wytwarzania pary, gotowania, chłodzenia, suszenia, wentylacji, zaopatrzenia w wodę oraz instalacje sanitarne;

19. materiały budowlane niemetalowe, płyty budowlane niemetalowe, konstrukcje i słupy niemetalowe, budynki przenośne niemetalowe, drewniane; rury sztywne niemetalowe stosowane w budownictwie; beton, betonowe elementy budowlane, gips, wyroby betonowe i gipsowe, cement, wapno, glazura, terakota, gres, półfabrykaty budowlane, bloczki , cegły , pustaki; kamień naturalny, marmur i granit do celów budowlanych, obudowy kominków, pojemniki kamienne; półfabrykaty drewniane: tarcica, belki, deski, płyty, forniry; materiały do układania podłóg drewniane i niemetalowe – płyty, deski, parkiety; ścienne okładziny niemetalowe, ścianki działowe niemetalowe, szkło budowlane, okna i drzwi drewniane i niemetalowe, żaluzje z tworzyw sztucznych: rynny niemetalowe; pokrycia dachów niemetalowe; materiały do budowy dróg, asfalt, smoła, bitumy, kostka brukowa; niemetalowe płoty i ogrodzenia;

35. doradztwo w zakresie organizowania i kierowania inwestycjami budowlanymi; usługi developerskie: doradztwo dotyczące organizowania i zarządzania przedsiębiorstwami budowlanymi, dostarczanie informacji o działalności gospodarczej w zakresie budownictwa; usługi badania opinii publicznej i rynku usług budowlanych i developerskich; sprzedaż hurtowa i detaliczna materiałów budowlanych, artykułów instalacyjnych do instalacji grzewczych, chłodniczych, gazowych, elektrycznych, klimatyzacji; usługi kompanii holdingowej: zarządzanie przedsiębiorstwami; usługi dotyczące zarządzania i aktualizacji komputerowych baz danych;

36. usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami; wycena nieruchomości, obiektów przemysłowych, budowli; usługi doradztwa w zakresie inwestycji: inwestycje kapitałowe; inwestycje na rynku nie-

ruchomości; usługi developerskie: mianowicie tworzenie, pozyskiwanie kapitałów, pośredniczenie w pozyskiwaniu nieruchomości pod inwestycje budowlane, pośredniczenie w zawieraniu umów sprzedaży i wynajmu nieruchomości, powierzchni mieszkalnej, powierzchni handlowej i usługowej; zarządzanie i administrowanie budynkami mieszkalnymi i biurowymi, wynajem i pośrednictwo w wynajmie nieruchomości mieszkalnych i biurowych; usługi w zakresie administrowania i wynajmu pomieszczeń handlowych; usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie nieruchomości; usługi inwestora zastępczego: mianowicie prowadzenie inwestycji budowlanych w zakresie finansowym w imieniu zleceńodawcy; usługi kompanii holdingowej: zarządzanie majątkiem, zarządzanie nieruchomościami, zarządzanie finansami, tworzenie kapitału wspólnego, rozliczenia finansowe transakcji, udzielanie gwarancji finansowych; usługi zakupu i odsprzedaży nieruchomości;

37. usługi developerskie: mianowicie nadzór budowlany; usługi nadzoru budowlanego i budowlane: budowa nowych obiektów, wyposażanie w instalacje budowlane, przebudowy, remonty, naprawy, czyszczenie i odnawianie wnętrz; usługi budowlano-remontowe w zakresie budynków i mostów, montaż rusztowań, izolowanie budynków, usługi budowlane murarskie, wykonywanie instalacji elektrycznych w budynkach i budowli oraz instalacji elektrycznych sygnalizacyjnych, wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz gazowych; instalowanie, naprawy i konserwacja dźwigów osobowych i towarowych, wind oraz ruchomych schodów; zakładanie stolarki budowlanej, tynkowanie, sztukatorstwo, posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian, malowanie; rozbiórka budynków, budownictwo przemysłowe, instalacja, konserwacja i naprawy maszyn i pojazdów związanych z budownictwem; instalowanie i naprawa urządzeń elektrycznych, montaż i naprawy instalacji ogrzewania, zabezpieczanie przed korozją; budowa dróg oraz układanie nawierzchni dróg i obiektów sportowych, budowa dróg szynowych, budowa i konserwacja rurociągów, usługi ogólnobudowlane w zakresie linii elektro-energetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych - przesyłowych i lokalnych, budowa obiektów inżynierii wodnej i obiektów górniczych, wynajem maszyn budowlanych i sprzętu budowlanego, w tym wynajem buldożerów, żurawi, koparek, obsługa i naprawa pojazdów; obsługa budynków mieszkalnych i biurowych: mianowicie naprawy, czyszczenie i odnawianie budynków od wewnątrz i od zewnątrz;

39. wynajmowanie garaży i miejsc parkingowych; usługi magazynowania i składowania towarów, usługi transportowe, przewożenie ładunków i rozładunek, przewóz samochodami ciężarowymi, wynajmowanie samochodów ciężarowych i innych pojazdów transportu lądowego; specjalistyczny transport betonu towarowego, transport betonu towarowego urządzeniami samowyładowczymi; dostarczanie zgodnie z zamówieniem przedmiotów wyposażenia, mebli i artykułów dekoracyjnych do wnętrz mieszkalnych, biur i pomieszczeń handlowych;

42. naukowe i techniczne usługi i badania oraz ich projektowanie; przemysłowa analiza i badanie usług; projektowanie i rozwój komputerowego sprzętu i oprogramowania; usługi w zakresie dekoracji i projektowania wnętrz mieszkalnych, biur i pomieszczeń handlowych; usługi projektowania architektonicznego i budowlanego, nadzór wykonawczy (nadzór techniczny); usługi projektowania budynków, konstrukcji budowlanych, projektowania konstrukcji metalowych; doradztwo budowlane i w zakresie realizacji konstrukcji budowlanych; projekty techniczne, badania techniczne, ekspertyzy inżynierskie, wykonywanie pomiarów geologicznych i geodezyjnych; opracowywanie i wdrażanie programów komputerowych; projektowanie, instalacja, aktualizacja, konserwacja i powielanie oprogramowania komputerowego, doradztwo w zakresie oprogramowania komputerowego; tworzenie komputerowych baz danych; projektowanie systemów komputerowych, wypożyczanie oprogramowania komputerowego,

wypożyczanie komputerów, tworzenie, utrzymywanie i udostępnianie stron internetowych dla osób trzecich;

44. usługi projektowania przestrzennego, projektowanie ogrodów i przestrzeni wokół budynków.

Obecnie z wniosków powódek Urząd prowadzi postępowanie w sprawie unieważnienia i częściowego wygaszenia prawa do znaku towarowego **MOSTOSTAL** nr 009329848. (dowód: świadectwo rejestracji i wydruk z bazy EUIPO k.125-152)

Poczynione przez Sąd ustalenia odnoszą się wyłącznie do okoliczności faktycznych istotnych do stwierdzenia nieprawidłowości sformułowania roszczenia i braku po stronie powódek interesu prawnego w żądanym ustaleniu, Sąd nie dokonywał natomiast merytorycznej oceny naruszenia. Pomiął bardzo obszerne twierdzenia i niewskazane wyżej dowody zgłoszone przez strony na okoliczności niemające istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu, w szczególności dotyczące pierwszeństwa używania przez poprzedników prawnych powódki ad 1 i innych przedsiębiorców słowa „Mostostal” w firmach i nazwach przedsiębiorstw. Służyć one mogą ewentualnie rozstrzygnięciu przez EUIPO o nieważności unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** ze względu na kolizję z prawami osób trzecich. Bezprzedmiotowe jest odwoływanie się przez pozwaną do innych przysługujących jej praw do znaków towarowych, skoro powódki żądają wyłącznie rozstrzygnięcia kolizji unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** nr 009329848 z nazwami domen internetowych: (...).pl, (...).com.pl i mostostal-siedlce.com. Także po stronie pozwanej widoczne jest przedstawianie w pismach procesowych twierdzeń i dowodów wykraczających poza przedmiot i zakres tego sporu, a obrazujących całokształt wzajemnych relacji stron i prowadzonych przez nie postępowań.

Sąd pominął ponadto twierdzenia i oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez powódki z niczym nieusprawiedliwionym uchybieniem terminów określonych w art. 207 k.p.c. na rozprawie w dniu 11 marca 2019 r. (k.1294-1395) Powódki miały swobodę w wyborze odpowiedniej chwili do wystąpienia z pozwem, a ich profesjonalny pełnomocnik dysponował dowolnym czasem na przygotowanie pisma procesowego w taki sposób, by zostały w nim zgłoszone wszystkie istotne twierdzenia i dowody, a w szczególności by wykazać interes prawny w ustaleniu. Fakt, że temu nie sprostał nie może uzasadniać odstąpienia od reguł obowiązujących strony postępowania cywilnego.

Sąd zważył:

Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny, który jest materialnoprawną przesłanką powództwa. Od pozytywnego ustalenia przez sąd istnienia interesu prawnego w ustaleniu zależy przystąpienie do badania i oceny prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Rozstrzygając o zasadności powództwa o ustalenie sąd w pierwszej kolejności ustala istnienie po stronie powoda interesu prawnego, a dopiero później ocenia istnienie lub nieistnienie spornego prawa lub stosunku prawnego. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13/09/2007 r., III CSK 123/07) Interes prawny stanowi przesłankę merytoryczną powództwa, której brak wystarcza do jego oddalenia. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 24/03/1987 r., III CRN 57/87)

Interes prawny musi istnieć w chwili orzekania, co wynika z faktu podlegania przez powództwo zasadzie aktualności, zgodnie z którą za podstawę orzeczenia przyjmuje się stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 7/12/2012 r., II CSK 143/12) Sąd ma przy tym obowiązek badania z urzędu, czy po stronie powoda występuje interes prawny w żądaniu ustalenia (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 9/02/1999 r. I ACa 1105/98, Prok.i Pr. 2000/2/35), musi być przy tym zgodny z prawem, z zasadami współżycia społecznego oraz z celem, któremu ma służyć art. 189 k.p.c. (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z 27/06/2001 r., II CKN 898/00 i z 28/11/2002 r., II CKN 1047/00)

Interesem prawnym w rozumieniu art. 189 k.p.c. jest obiektywna (rzeczywiście istniejąca), a nie hipotetyczna (w subiektywnym odczuciu strony) potrzeba prawna uzyskania wyroku odpowiedniej treści występująca wówczas, gdy zaistniała sytuacja naruszenia albo zagrożenia naruszeniem określonej sfery prawnej. (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 23/05/2014 r., II ACa 313/12 i Sąd Najwyższy w wyroku z 28/11/2002 r., II CKN 1047/00) Interes prawny w ustaleniu należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego stosunku prawnego lub prawa w celu ochrony przed grożącym naruszeniem sfery uprawnień powoda.

Ocena interesu prawnego wymaga zindywidualizowanych, elastycznych kryteriów, uwzględniających celowościowe podstawy powództwa. Istotą interesu prawnego we wniesieniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. jest możliwość stanowczego zakończenia w tym postępowaniu sporu między stronami, a także oczekiwanie, że rozstrzygnięcie wywoła skutki, w następstwie których sytuacja prawna stron zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania określonych uprawnień, ryzyko naruszenia praw w przyszłości. (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z 15/05/2013 r., III CSK 254/12 i z 15/03/2002 r., II CKN 919/99) O istnieniu po stronie powoda interesu prawnego świadczy **możliwość stanowczego zakończenia w tej drodze sporu**, natomiast przeciwko jego istnieniu - możliwość uzyskania pełniejszej ochrony praw powoda w drodze innego powództwa albo postępowania pozasądowego. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 15/05/2013 r., III CSK 254/12, por. także wyroki z 27/01/2004 r., II CK 387/02, z 4/01/2008 r., III CSK 204/07 i powołane tam orzecznictwo)

Powód musi udowodnić, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, który (przynajmniej potencjalne) stwarza zagrożenie dla jego prawnie chronionych interesów, a sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni mu ochronę jego praw przez definitywne zakończenie istniejącego między stronami sporu lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu w przyszłości takiego sporu tj. obiektywnie odpadnie podstawa jego powstania. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 18/06/2009 r., II CSK 33/09)

Nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie osoba, której prawa zostały stwierdzone podczas innego postępowania. Powództwo o ustalenie nie może równocześnie zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 23/02/1999 r., I PKN 597/98, OSNP 2000/8/301) **Powództwo o ustalenie nie może zmierzać do ustalania podstaw tych praw lub stosunków prawnych, w których rozstrzygnięcie sporów nie należy do drogi sądowej.** Celem postępowania sądowego może być zarówno ustalenie

pozytywne, jak i negatywne. Powództwo nie ma natomiast na celu ustanowienia prawa na rzecz kogokolwiek albo jego pozbawienia.

Powód musi zatem udowodnić w procesie o ustalenie, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, który przynajmniej potencjalnie, stwarza zagrożenie dla jego prawnie chronionych interesów. Interes prawny musi istnieć obiektywnie, a ciężar jego wykazania spoczywa na powodzie (art. 6 KC). (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 18/06/2009 r., II CSK 33/09, OSNC 2010, Nr B, poz. 47) **Konsekwencją niewykazania przez powoda istnienia interesu prawnego jest oddalenie powództwa.** (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 6/06/1997 r., II CKN 201/97)

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie przede wszystkim ze względu na jego nieprawidłowe sformułowanie: Reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników P. S.A. i spółka M. nie zdołały wyrazić w sposób jasny, niebudzący wątpliwości interpretacyjnych i wewnętrznie niesprzeczny istoty prawa lub stosunku prawnego, która wymagała sądowego ustalenia. Należy wyjaśnić, że w tego rodzaju sprawach sąd nie jest uprawniony do dokonywania w wyroku jakichkolwiek zmian w porównaniu z treścią powództwa, tak jak zostały sformułowane przez powoda roszczenia mogą tylko zostać w całości uwzględnione lub oddalone.

Dokonując analizy zmienionego roszczenia należy stwierdzić, że zawiera ono dwa sprzeczne ze sobą stwierdzenia, które są rozdzielone skrótem „t.j.”, choć nie są tożsame. Powódki w sposób niepoprawny używają pojęć języka prawnego i prawniczego, np. wymiennie: „posiadanie”, „władanie” i „rejestracja i utrzymywanie na ich rzecz”; „nazwa domeny internetowej” i „domena internetowa”. Wątpliwości nasuwa także świadome używanie przez nie pojęć „korzystania” i „oznaczenia przedsiębiorstwa”, przy czym to ostatnie jest wielokrotnie utożsamiane z firmą przedsiębiorcy. Należy wyjaśnić, że prawo własności intelektualnej jest specyficzną gałęzią prawa cywilnego, w której desygnaty wielu pojęć nie są równoznaczne z ich potocznym rozumieniem. Od stron i ich pełnomocników wymaga się więc wyższego poziomu staranności i precyzji sformułowań, szczególnie gdy spór dotyczy prawa z rejestracji unijnego znaku towarowego, do którego w pierwszej kolejności stosuje się przepisy prawa wspólnotowego.

Zastrzeżenia Sądu budzi także poprawność językowa powództwa, liczne błędy stylistyczne, składniowe i interpunkcyjne utrudniające zrozumienie żądania. Powódki domagają się ustalenia *nieistnienia stosunku prawnego w postaci ich zobowiązania o charakterze deliktowym wobec M. S.A. z tytułu naruszenia prawa ochronnego do zarejestrowanego, słownego unijnego znaku towarowego MOSTOSTAL EUTM 009329848*. Dalej wskazują działanie, które ma nie naruszać prawa pozwanej jako *korzystanie przez nie z przysługujących powódkom praw do firmy zawierającej słowne oznaczenie „Mostostal”*, dalej jeszcze uszczegóławiają na czym polega to działanie wskazując na:

1. faktyczne władanie (rejestrację i utrzymywanie na ich rzecz) nazwami domen internetowych (domenami internetowymi): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com”

oraz

2. używanie nazw domen internetowych (domen internetowych): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com” poprzez odsyłanie do i oznaczanie nimi stron internetowych P. S.A. oraz M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nie do końca zrozumiałą jest cel wprowadzenia w dalszej części żądania sformułowania: tj. o ustalenie, że powódki nie naruszają prawa ochronnego do zarejestrowanego, słownego unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** EUTM 009329848 poprzez posiadanie (rezerwację i utrzymywanie) oraz używanie do oznaczania swoich przedsiębiorstw nazw domen internetowych (domen internetowych): (a) „(...) .pl”, (b) „(...) .com.pl” oraz (c) „(...) .com” w formie odsyłania do i oznaczania nimi stron internetowych wskazanych wyżej obu spółek.

Pozew zawiera w istocie dwa rozbieżne żądania, których relacja jest dość trudna do określenia. W powództwie (a także w jego motywach – twierdzeniach i dowodach powoływanych na jego poparcie) nie rozróżnia się ponadto sytuacji prawnej P. S.A. i spółki M. , pomimo różnych oznaczeń przedsiębiorców i przedsiębiorstw, a także uprawnień do nazw domen internetowych i ich deklarowanego używania. W żadnym razie nie może być mowy w tym konkretnym przypadku o tożsamości przedmiotu prawa do firmy, oznaczenia przedsiębiorstwa i nazw domen internetowych.

Tak jak zostało sformułowane, roszczenie oparte jest na błędnym założeniu utożsamiającym wykonywanie prawa do firmy i używanie nazwy przedsiębiorstwa z rejestracją i utrzymywaniem oraz używaniem nazwy domeny internetowej:

Prawo do znaku towarowego przyznaje właścicielowi możliwość jego używania w obrocie handlowym w funkcji znaku towarowego, w szczególności jako wskazanie pochodzenia. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (tekst jednolity) z 14 czerwca 2017 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 154, str. 1) nie określa form korzystania ze znaku. Czyni to przykładowo ustawa z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t.j. z 5/04/2017 r. Dz.U. z 2017 r. poz. 776 ze zm., dalej także „p.w.p.”) zgodnie z której art. 153 ust. 1, przez uzyskanie prawa ochronnego nabywa się wyłączność używania znaku towarowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, polegającego w szczególności na:

1. umieszczaniu znaku na towarach objętych prawem ochronnym lub ich opakowaniach, oferowaniu i wprowadzaniu tych towarów do obrotu, ich imporcie lub eksporcie oraz składowaniu w celu oferowania i wprowadzania do obrotu, a także oferowaniu lub świadczeniu usług pod tym znakiem;
2. umieszczaniu znaku na dokumentach związanych z wprowadzaniem towarów do obrotu lub związanych ze świadczeniem usług;
3. posługiwaniu się nim w celu reklamy. (art. 154 p.w.p.)

Pozytywne uprawnienia właściciela unijnego znaku towarowego można natomiast wyprowadzić w art. 9 ust. 3 rozporządzenia wyznaczającego sankcje zakazowe, których zastosowania względem osoby trzeciej używającej znaku towarowego bez jego zgody w sposób zdefiniowany w ust. 2 może się domagać właściciel znaku. Także w omawianym przepisie zostały one określone jedynie przykładowo. Na podstawie ust. 2 mogą być zakazane w szczególności:

- a. umieszczanie oznaczenia na towarach lub ich opakowaniach

- b. oferowanie towarów, wprowadzanie ich do obrotu lub ich magazynowanie w tym celu pod takim oznaczeniem lub oferowanie, lub świadczenie usług pod tym oznaczeniem
- c. przywóz lub wywóz towarów pod takim oznaczeniem
- d. używanie oznaczenia jako nazwy handlowej lub nazwy przedsiębiorstwa, lub jako części tych nazw
- e. używanie oznaczenia w dokumentach handlowych i w reklamie
- f. używanie oznaczenia w reklamie porównawczej w sposób sprzeczny z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/114/WE.

Z pkt d. wynika dla właściciela wyłączność używania znaku towarowego jako nazwy handlowej lub nazwy przedsiębiorstwa, lub jako części tych nazw. Osoba trzecia, która po udzieleniu prawa do znaku (dacie pierwszeństwa) rozpoczyna używanie oznaczenia kolizyjnego (w rozumieniu ust. 2) dopuszcza się więc naruszenia prawa do znaku towarowego.

W myśl art. 43² k.c. firma stanowi oznaczenie, pod którym działa przedsiębiorca. Zgodnie z art. 43⁵ k.c. firmą osoby prawnej jest jej nazwa. Z zestawienia art. 43² k.c. i art. 43⁹ k.c. wynika, że firma powinna stanowić oznaczenie pozwalające na odróżnienie od siebie poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w obrocie gospodarczym. Ze względu na swą rolę odróżniającą, zwłaszcza w odniesieniu do przedsiębiorców cieszących się uznaniem na rynku i czyniących wymierne nakłady na reklamę, firma może być nośnikiem znacznej wartości majątkowej. Może ona pozwalać konsumentom na identyfikację towarów lub usług i wywoływać u nich skojarzenia z renomą przedsiębiorcy, jakością jego towarów lub usług.

Z nazwą mamy do czynienia w odniesieniu do przedsiębiorstwa. Jej używanie podlega ochronie przed działaniem sprzecznym z prawem lub dobrym obyczajem handlowym na podstawie art. 5 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, tj. przed użyciem oznaczenia przedsiębiorstwa, które może wprowadzić klientów w błąd co do jego tożsamości, przez używanie firmy, nazwy, godła, skrótu literowego lub innego charakterystycznego symbolu wcześniej używanego, zgodnie z prawem, do oznaczenia innego przedsiębiorstwa. Uzyskanie ochrony warunkowane jest faktycznym używaniem nazwy na rynku, z relatywnym pierwszeństwem przed konkurentem – naruszcycielem.

Powszechnie przyjmuje się, że nazwa domeny internetowej nie stanowi *per se* przedmiotu prawa podmiotowego, należy ją raczej uznać za rodzaj oznaczenia, sposobu identyfikacji przedsiębiorcy, jego towarów lub usług, stąd może być osią konfliktu, w razie gdyby - jako oznaczenie - narażała na uszczerbek interesy lub prawa podmiotów uprawnionych do takich oznaczeń, jak firma lub znak towarowy. (por. R. Skubisz *Prawo własności przemysłowej. System Prawa Prywatnego*. Tom 14B, Rozdział XLVI, strona 1090, Nb 110) Rejestracja nazwy domeny internetowej nie jest objęta szczególną regulacją ustawową. Z technicznego punktu widzenia polega na przypisaniu jej numerowi IP. Dokonuje się tego przez zawarcie umowy z rejestratorem – w przypadku domen z sufiksem „.pl” N. (...). Zasady rejestracji na liście domen DNS określa Regulamin nazw domen „.pl”, którego pkt 4 i 5 przewidują obowiązek zapewnienia przez oferenta, że nie narusza on praw osób trzecich, przy braku mechanizmu kontroli uprawnień przez N..

Każdy podmiot może więc faktycznie zarejestrować na swoją rzecz domenę pod dowolną nazwą. Sama rejestracja nie obliguje do jej używania, o korzystaniu z niej można mówić, gdy po wybraniu jej adresu, pojawia się w przeglądarce strona internetowa. Nie rejestracja nazwy domeny

internetowej lecz jej używanie stanowić może naruszenie praw właściciela znaku towarowego. (por. wyrok TS UE z 11/07/2013 r. w sprawie C-657/11 (...)) Z reguły właśnie od treści umieszczonych na tej stronie zależy stwierdzenie, czy używanie kwestionowanego oznaczenia narusza, lub nie, prawa do znaku towarowego. Sama rejestracja stwarza natomiast stan, w którym można już mówić o zagrożeniu naruszeniem, w zależności od tego jaką działalność gospodarczą prowadzi lub zamierza prowadzić pozwany (w zakresie jakich towarów lub usług).

Należy rozróżnić firmę i nazwę przedsiębiorstwa jako odrębne przedmioty ochrony. W kolizji ze znakiem towarowym mogą one występować wówczas, gdy konkurencyjny przedsiębiorca używa ich w funkcji znaku towarowego (usługowego), a zatem dla oznaczania pochodzenia własnych towarów lub usług, w funkcji jakościowej, reklamowej lub kapitałowej. Z twierdzeń stron ani z bardzo obszernego materiału dowodowego nie wynika, że pozwana kwestionuje używanie przez P. S.A. i spółkę M. w ich firmach słowa „Mostostal” tożsamego ze znakiem unijnym lub oznaczeń do niego podobnych. Zresztą powódki nie czynią tych oznaczeń odróżniających przedmiotem żądanego ustalenia, a jedynie posługują się nimi w sensie historycznym wskazując źródło uprawnienia do używania nazw domen internetowych (którego zresztą nie dowodzą, sama zaś rejestracja nie stanowi naruszenia).

Z takim uzasadnieniem braku bezprawności nie można się zgodzić, ponieważ **używanie nazw domen internetowych stanowi odrębne działanie od wykonywania prawa do firmy i używania nazwy przedsiębiorstwa**. Powołane przepisy prawa unijnego i krajowego wiążą określone negatywne skutki z każdą z form używania kolizyjnego oznaczenia, w praktyce orzekania w tego rodzaju sprawach są one oceniane odrębnie. Jeśli pozwany importuje określony towar, oferuje go i wprowadza do obrotu, a następnie decyduje się na jego wytwarzanie, to ostatnie działanie stanowi odrębne naruszenie, a nie kontynuację importu. Jeśli na jakimś etapie podejmie działania reklamowe, np. poprzez stronę internetową utworzoną w zarejestrowanej domenie, to także stanowić one będą odrębne naruszenie. Nowym naruszeniem będzie także używanie tego samego oznaczenia w odniesieniu do innych niż pierwotnie towarów lub usług. Odrębnie ocenia się bezprawność lub jej brak w stosunku do poszczególnych przedsiębiorców. Nie zostanie ocenione jako legalne działanie przedsiębiorcy tylko z tej przyczyny, że pomiędzy nim a innym przedsiębiorcą, któremu – z różnych przyczyn – nie można skutecznie postawić zarzutu naruszenia, występują jakieś powiązania gospodarcze (personalne, organizacyjne lub kapitałowe).

Istnieją oczywiście przypadki tożsamości firmy, nazwy przedsiębiorstwa i nazwy domeny internetowej, które są w tym samym czasie wykorzystywane w funkcji oznaczenia pochodzenia towarów lub usług (np. (...).pl, (...).pl), jednak nie jest to przypadek rozstrzygany w tej sprawie. Na skutek zaniechania powódek przedstawienia koniecznych twierdzeń i dowodów na faktyczne używanie oznaczeń odróżniających w działalności gospodarczej prowadzonej przez każdą z nich, Sądowi trudno jest dokonać głębszej analizy problemu. Zważywszy deklarowany rodzaj działalności gospodarczej (usługi związane z robotami budowlanymi), trudno uznać za racjonalne twierdzenie o oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu towarów i usług przy użyciu nazw domen internetowych, na stronach internetowych mogłyby ewentualnie znajdować się informacje handlowe i reklamy, a to oznacza, że działania podejmowane po dokonaniu rejestracji w 2013 r. nazw domen internetowych nie mieszczą się w pojęciu używania firmy i nazwy przedsiębiorstwa.

Należy rozróżnić sytuację każdej z powódek, które są odrębnymi podmiotami (osobami prawnymi). Ich powiązania gospodarcze nie uzasadniają tezy o używaniu przez powódkę ad 2 firmy „Mostostal Siedlce spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” przed datą pierwszeństwa unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL**. Z odpisu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że spółka została utworzona w 2015 r., brak natomiast dowodu na to od kiedy używa w obrocie gospodarczym firmy lub innej nazwy dla oznaczenia przedsiębiorstwa i w odniesieniu do jakich towarów lub usług. Na wcześniejsze używanie słowa „Mostostal” jako części firmy i nazwy przedsiębiorstwa może powoływać się wyłącznie powódka ad 1, która jednak także nie przedstawiła dowodów używania w obrocie gospodarczym firmy lub innej nazwy dla oznaczenia przedsiębiorstwa, w odniesieniu do konkretnych towarów lub usług. Zgłoszenie do rejestru określonych rodzajów działalności nie jest tożsame z jej rzeczywistym prowadzeniem. Sama zaś powódka ad 1 przyznaje, że spornych nazw domen nie używa.

Nieprzedstawienie dowodów używania przez każdą z powódek oznaczenia z elementem „Mostostal” w firmie lub nazwie przedsiębiorstwa uniemożliwia dokonanie przez Sąd oceny naruszenia, a także ewentualne zbadanie, czy doszło do przedawnienia lub na skutek długotrwałego przyzwolenia właściciel znaku utracił możliwość skutecznego dochodzenia sankcji naruszenia (*venire contra factum proprium nemini licet*). Odrębną kwestią jest dopuszczalność powoływania się na przepis art. 5 k.c. przez pozwanego w sprawie o naruszenie prawa do unijnego znaku towarowego, ze względu na sformułowanie art. 130 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia.

Przepis art. 9 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że bez uszczerbku dla praw właściciela nabytych przed datą zgłoszenia lub datą pierwszeństwa unijnego znaku towarowego właściciel tego znaku jest uprawniony do zakazania osobom trzecim, które nie mają jego zgody, używania w obrocie handlowym, w odniesieniu do towarów lub usług, oznaczenia, m.in. w przypadku, gdy oznaczenie to:

- a. jest identyczne z unijnym znakiem towarowym i jest używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne z tymi, dla których znak ten został zarejestrowany;
- b. jest identyczne z unijnym znakiem towarowym lub do niego podobne oraz jest używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne lub podobne do towarów lub usług, dla których znak ten został zarejestrowany, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia odbiorców w błąd, które obejmuje prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym;
- c. jest identyczne z unijnym znakiem towarowym lub do niego podobne, niezależnie od tego, czy jest ono używane w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne, podobne lub niepodobne do tych, dla których znak ten został zarejestrowany w przypadku, gdy cieszy się on renomą w Unii i używanie tego oznaczenia bez uzasadnionej przyczyny przynosi nienależną korzyść lub jest szkodliwe dla odróżniającego charakteru lub renomy unijnego znaku towarowego.

Dwa pierwsze z trzech zdefiniowanych w tym przepisie przypadków naruszenia wymagają określenia towarów i usług, dla których unijny znak towarowy został zarejestrowany oraz tych, dla których używane są kolizyjne oznaczenia – w tym przypadku nazwy domen internetowych: „(...) .pl”, „(...) .com.pl” i „(...) .com”. Ustalenie nienaruszenia prawa do unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** wymagałoby zatem wskazania w pozwie, a za nim w uwzględniającym powództwo wyroku, towarów i/lub usług dla jakich używanie nazw domen nie narusza wyłączności M. S.A. Ich

nieokreślenie może oznaczać tylko tyle, że powódki domagają się ustalenia braku naruszenia zdefiniowanego w pkt c., co jednak nie wynika z motywów pozwu. Powódki nie twierdzą nawet, że unijny znak towarowy **MOSTOSTAL** nr 009329848 jest znakiem renomowanym.

Należy wyjaśnić, że ogólne żądanie ustalenia nienaruszania prawa do znaku towarowego powinno obejmować wszystkie trzy typy zdefiniowane w art. 9 ust. 2 rozporządzenia, stąd nieprawidłowe sformułowanie roszczenia (niewskazanie w nim zakresu towarów i usług dla jakich nazw domen internetowych: „(...) .pl”, „(...) .com.pl” i „(...) .com” są używane) wyklucza uwzględnienie powództwa i czyni bezprzedmiotową merytoryczną ocenę naruszenia. Wskazanie to (odpowiadające zasadzie specjalizacji) powinno znaleźć odzwierciedlenie w twierdzeniach i przedstawionych przez każdą z powódek dowodach. Ograniczenie się do zapisów przedmiotu działalności zadeklarowanej w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego jest oczywistym nieporozumieniem, naruszenie stanowi bowiem **używanie kolizyjnego oznaczenia** dla określonych towarów i/lub usług (powódki nie dążą do ustalenia nieistnienia realnej groźby naruszenia w przyszłości prawa do znaku towarowego).

Już zatem ze względu na nieprawidłowe sformułowanie roszczenia powództwo podlegało oddaleniu w całości. Za negatywnym dla powódek rozstrzygnięciem przemawiało także niewykazanie interesu prawnego w ustaleniu nienaruszania przez każdą z nich w określonym zakresie prawa z rejestracji unijnego znaku towarowego **MOSTOSTAL** nr 009329848.

Pozew zawiera kilka dość ogólnych stwierdzeń, bardziej teoretycznych niż odnoszących się do konkretnych okoliczności sprawy. Dopiero w toku postępowania, a zatem z nieusprawiedliwionym opóźnieniem w rozumieniu art. 207 k.p.c., powódki odwołały się do pisma złożonego przez M. S.A. w postępowaniu przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej dotyczącym unieważnienia znaku **MOSTOSTAL**. Ustalenie nie jest natomiast dopuszczalne, jeśli rozstrzygnięcie sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych miałoby służyć jako dowód w postępowaniu przed EUIPO.

Nawet gdyby uznać, że rejestracje nazw domen z sufiksem „.pl” są kwestionowane przez pozwaną, to ewentualne naruszenie prawa wyłącznego przez abonenta P. S.A. może być oceniane przez Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji, zgodnie z jego regulaminem. Jeśli strony uczynią ważne zapisy na sąd polubowny, droga sądowa nie będzie w tym zakresie dopuszczalna. Brak naruszenia związany z nazwami domen przez spółkę M. wymagałby natomiast prawidłowego sformułowania roszczenia oraz przedstawienia twierdzeń i dowodów na fakt używania oznaczeń „(...) .pl”, „(...) .com.pl” i „(...) .com” w funkcji znaku towarowego.

Sąd pragnie wskazać, że motywy pozwu powinny zawierać jedynie takie twierdzenia, które odnoszą się do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu w rozumieniu art. 227 k.p.c. W tym przypadku powódki nie tylko nie sprostają prawidłowemu sformułowaniu roszczenia, ale także obowiązki przedstawienia twierdzeń i ich udowodnienia. Bardzo obszerny pozew zawiera argumentację i wnioski dowodowe całkowicie abstrahujące od istoty sporu, nie zawiera natomiast tych, które dla jego rozstrzygnięcia mają zasadnicze znaczenie (interes prawny w ustaleniu, używanie spornych

oznaczeń, brak negatywnego wpływu na realizowanie przez unijny znak towarowy **MOSTOSTAL** nr 009329848 przynależnych mu funkcji). Powódki są zresztą w swych twierdzeniach niekonsekwentne, z jednej strony dążą do unieważnienia znaku, a zatem pozbawienia M. S.A. prawa wyłącznego ze skutkiem *ex tunc*, z drugiej zaś sądowego ustalenia nienaruszania tego prawa, czego warunkiem jest przysługująca mu ochrona.

Uznaniu, że powódki mają interes prawny w żądanym ustaleniu sprzeciwia się także brak wpływu ewentualnego wyroku na łączące strony stosunki prawne. Wyjaśnienie kwestii używania nazw domen internetowych nie zamyka potencjalnego sporu o oznaczenie „Mostostal”. Należy zauważyć, że poza sporem pozostają np. treści ewentualnie umieszczone na stronach internetowych utworzonych w spornych domenach. **Także więc ze względu na niewykazanie interesu prawnego w ustaleniu, powództwo podlegać musiało oddaleniu.** (*a contrario* art. 189 k.p.c.)

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. – odpowiedzialności za wynik sporu.

Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. (§ 3 art. 98 k.p.c.)

Opłaty określa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22/10/2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Opłaty stanowiące podstawę zasądzania kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4. (§ 15 ust.1.) Opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to: 1) niezbędny nakład pracy adwokata, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązywania sporu, również przed wniesieniem pozwu; 2) wartość przedmiotu sprawy; 3) wkład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie; 4) rodzaj i zawartość sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności. (§ 15 ust.3.) Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. (§ 20) Zważywszy, że rozporządzenie nie określa wysokości opłat za prowadzenie sprawy o stwierdzenie nienaruszania prawa z rejestracji, Sąd zastosował stawkę dla sprawy o naruszenie wynoszącą 1.680 zł. (§ 8 ust. 1 pkt 19)

Ze względu na charakter sprawy, jej wagę i stopień skomplikowania i czas trwania postępowania, Sąd uznał, że adekwatne do nakładu pracy pełnomocnika pozwanej wykonującego zawód adwokata będzie wynagrodzenie w dwukrotnej minimalnej wysokości.

Opłatę ostateczną Sąd ustalił na kwotę 5.000 zł i uznał za pobraną od powódek do kwoty 1.000 zł. Sąd zobowiązał P. S.A. i spółkę M. (solidarnie) do uiszczenia kwoty 4.000 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej. (art. 15 u.k.s.c.)